

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Dany Černé v právní věci žalobce: **nezl. E. M.**, zastoupen matkou **O. T.**, právně zastoupen Mgr. Ilonou Sedlákovou, advokátkou se sídlem Brno, Příkop 834/8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 2. 2013, č.j. MV-94318-3/SO/sen-2012,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 2. 2013, č.j. MV-94318-3/SO/sen-2012 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 14. 5. 2012, č.j. OAM-623-14/PP-2012, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky rodinného příslušníka občana EU, který sám není občanem EU, pro nesplnění podmínky uvedené v ustanovení § 87b odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

Žalobce v podané žalobě uvedl, že na území ČR pobývá od 17. 12. 2011 spolu se svojí matkou O. T. a se svojí sestrou nezletilou E. M., a to ve společné domácnosti se svou tetou L.

Y. K., jejím manželem M. K. a jejich dcerou A. K.. Dne 17. 1. 2012 podal žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky dle § 87b zákona o pobytu cizinců za účelem společného soužití s občanem EU. Dne 1. 2. 2012 na základě výzvy správního orgánu I. stupně tuto žádost doplnil o potřebné dokumenty. Výše uvedeným prvostupňovým rozhodnutím byla žádost žalobce zamítnuta s odůvodněním, že žalobce nesplňuje předpoklady k udělení povolení k přechodnému pobytu na území ČR za účelem společného soužití s občanem EU, neboť žalobce není rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu ustanovení § 15 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že žalobce není rodinným příslušníkem občana EU, konkrétně manžela tety žalobce a dcery tety žalobce ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Zároveň prvostupňový orgán vyloučil aplikaci ustanovení § 15 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, neboť nebyly dle jeho názoru v případě žalobce splněny obě podmínky současně, tj. existence žití žalobce s občanem EU ve společné domácnosti a zároveň existence vztahu obdobného rodinnému vztahu.

S uvedenými závěry správního orgánu I. stupně žalobce nesouhlasil, a proto podal odvolání, neboť dle jeho názoru jsou splněny podmínky pro udělení povolení k přechodnému pobytu. Nezákonnost prvostupňového rozhodnutí spatřoval žalobce v absenci řádného odůvodnění a v nedostatku výroku rozhodnutí o zamítnutí žádosti, který neobsahoval odkaz na zákonné ustanovení předmětného zákona. Zákon o pobytu cizinců totiž ve svých ustanoveních §§ 87e a 87d odst. 1 taxativně stanoví, ve kterých případech je správní orgán oprávněn žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítnout. Žalobce namítl, že výrok prvostupňového rozhodnutí odkaz na žádné z uvedených ustanovení neobsahuje a ani obsahově neodpovídá žádnému ze zákonných důvodů pro zamítnutí žádosti.

Žalobce v žalobě dále namítl, že závěry správního orgánu I. stupně o tom, že není rodinným příslušníkem občana EU, nejsou správné, neboť žalobce se ve smyslu ustanovení § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců sám za rodinného příslušníka občana ČR považuje, a to ve vztahu k ustanovení § 15a odst. 4 tohoto zákona, jehož podmínky splnil. Uvedl, že v první řadě musí existovat občan EU, jehož je cizinec rodinným příslušníkem, což je v daném případě pan M. K. a nezletilá A. K. Dále musí mezi tímto občanem a cizincem existovat trvalý vztah, který je třeba dle žalobce vždy posuzovat individuálně, a to s ohledem na kvalitu vztahu a existenci vůle účastníků vztahu ke vztahu nikoliv jen dočasněmu. I tato podmínka je dle žalobce splněna, prokazuje ji zejména ta skutečnost, že žalobce se svou matkou a sestrou žije ve společné domácnosti se svou tetou, jejím manželem a jejich dítětem po dobu již více než jednoho roku. Všichni žijí z finančních prostředků pana M. K.. K doložení trvalosti vztahu žalobce navrhl výslech pana K. a své tety. Další podmínkou je nutnost obdobnosti vztahu mezi cizincem a občanem EU vztahu rodinnému. I tato podmínka je dle žalobce splněna, neboť současný právní řád nezná žádnou jednoznačnou definici rodinného vztahu. Proto je nutné tento vztah vykládat ve smyslu historickém za předpokladu kontinuity právního řádu České republiky. S odkazem na obecný občanský zákoník č. 946/1811 Sb. a občanský zákoník č. 141/1950 Sb. žalobce dospěl k závěru, že za rodinný vztah je potřeba považovat i vztah švagrovský. Žalobce dále uvedl, že výklad rodinného vztahu ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES (dále jen „Směrnice č. 2004/38/ES“), jak jej použily správní orgány obou stupňů, není správný, což žalobce namítl i v podaném odvolání a poukázal na čl. 37 této směrnice, který zapovídá restriktivní výklad v případech, kdy lze použít předpisy pro osoby příznivější, které do působnosti směrnice nespadají. Poslední podmínkou je žití cizince s občanem EU ve společné domácnosti, která je dle žalobce taktéž splněna.

Žalobce uvedl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že je na účastníkovi řízení, aby doložil hodnověrným způsobem, že splňuje podmínky uvedené v ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Namítl, že navrhoval provedení výsledků osob, jejichž výpovědi by byly způsobilé prokázat naplnění podmínek uvedených v předmětném zákonu, ovšem správní orgány odmítly tyto výsledky provést.

Z uvedených důvodů žádal žalobce soud o zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí.

Žalovaný v písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí. V úvodu vyjádření žalovaný zopakoval průběh správního řízení a dále uvedl, že podle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců je k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinný příslušník povinen předložit náležitosti podle § 87a odst. 2, s výjimkou náležitosti podle § 87a odst. 2 písm. b) a doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana EU. Podle § 87a odst. 2 zákona o pobytu cizinců předloží cizinec k žádosti cestovní doklad, fotografii, doklad o zdravotním pojištění a doklad o zajištění ubytování na území. Jelikož při podání žádosti všechny potřebné doklady žalobce nepředložil, byl dne 24. 1. 2012 vyzván k doplnění žádosti a současně poučen o tom, kdo se podle zákona o pobytu cizinců považuje za rodinného příslušníka občana EU, resp. že je zapotřebí doložit doklad, jímž žalobce prokáže, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců.

Žalovaný dále ve svém vyjádření uvedl, že nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 1 ve spojení s § 15a zákona o pobytu cizinců je důvodem zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu. Žalovaný konstatoval, že doklad osvědčující skutečnost, že žalobce je rodinným příslušníkem občana EU, resp. občana ČR, na základě něhož by žalobci mohlo být vydáno povolení k přechodnému pobytu, předložen nebyl.

Žalovaný poukázal na to, že v tomto případě žalobce žádal o vydání povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana EU podle § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Podle § 15a odst. 4 písm. b) se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana EU, obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem prokáže, že má s občanem EU trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti. Toto ustanovení zákona o pobytu cizinců reaguje na čl. 3 odst. 2 písm. b) Směrnice č. 2004/38/ES, podle něhož členský stát usnadňuje v souladu s vnitrostátními předpisy vstup a pobyt partnerovi, se kterým má občan členského státu Unie řádně doložený trvalý vztah, což je v České republice typicky vztah druha a družky. Ustanovení § 15a odst. 5 citovaného zákona pak vnitrostátně srovnalo postavení rodinného příslušníka státního občana České republiky s postavením rodinného příslušníka občana Evropské unie, který využívá právo volného pobytu. Na vztah podle § 15 odst. 4 písm. b) jsou tak kladeny tři podmínky: musí se jednat o vztah trvalý, vztah povahy obdobné vztahu rodinnému a jeho účastníci spolu musí žít ve společné domácnosti.

K výkladu pojmu „partner“ podle Směrnice č. 2004/38/ES žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2010, č.j. 5 As 6/2010. Nejvyšší správní soud dovodil v tomto rozsudku, že citované ustanovení § 15a odst. 4 písm. b) je potřeba vykládat v intencích evropského předpisu, z čehož vyplývají dvě podmínky, které dané ustanovení obsahuje: 1) cizinec žije s občanem Evropské unie ve vztahu obdobném vztahu rodinnému, 2) žije s ním ve společné domácnosti. Obě tyto podmínky musí být splněny současně. Z uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu dále vyplývá, že za vztah rodinný nelze považovat vztah sestřenice-bratranec ani bratr-sestra.

V predmetném případě žalobce uplatňoval postavení rodinného příslušníka EU z titulu sdílení společné domácnosti s panem M. K. a jeho dcerou A. K., přičemž tato kategorie vztahu dle žalovaného není rodinným vztahem zakládajícím postavení rodinného příslušníka občana EU ve smyslu Směrnice č. 2004/38/ES. Žalovaný uvedl, že vzhledem k tomu, že v případě žalobce nebyla naplněna podmínka existence vztahu, který by bylo možno považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému, bylo bezpředmětné zabývat se tím, zda žalobce sdílí společnou domácnost s občanem EU či nikoli.

K námitce žalobce ohledně neuvedení ustanovení ve výrokové části napadeného rozhodnutí, kdy žalobce namítal, že ve výroku je sice uvedeno, že se žádost zamítá, ale není uvedeno podle jakého zákonného ustanovení, žalovaný uvedl, že neshledal rozpor v tom, že správní orgán I. stupně ze zjištěných skutečností učinil takový závěr, že žádost žalobce zamítl pro nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 1 ve spojení s 15a zákona o pobytu cizinců.

K námitce neprovedení důkazů výsledkem svědků, žalovaný konstatoval, že veškeré další návrhy k provedení důkazu správním orgánem I. stupně by byly v tomto případě nadbytečné, jelikož žalobce nedoložil náležitosti stanovené zákonem, a to doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana EU.

Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:

Dne 17. 1. 2012 podal žalobce prostřednictvím své právní zástupkyně správnímu orgánu I. stupně žádost o povolení k přechodnému pobytu podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. V tiskopisu žádosti v rubrice účel pobytu vyznačil žalobce: „rod. příslušník občana ČR“. Při podání žádosti předložil žalobce kopii cestovního dokladu, fotografie, originál plné moci pro svoji právní zástupkyni a originál substituční plné moci.

Dne 24. 1. 2012, pod č.j. OAM-623-3/PP-2012, vyzval správní orgán I. stupně žalobce k odstranění vad žádosti, jelikož žádost neobsahovala veškeré zákonem stanovené náležitosti uvedené v § 87b odst. 2 ve spojení s § 87a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Lhůta k odstranění vad žádosti byla stanovena 14 dnů od doručení této výzvy. V této výzvě mj. správní orgán I. stupně žalobce vyzval, aby doložil doklad, jímž prokáže, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a citovaného zákona. Správní orgán uvedl, že takovým dokladem může být např. doklad prokazující příbuzenský vztah jako je oddací list či rodný list nebo i jiné doklady prokazující splnění dalších podmínek uvedených v § 15a zákona o pobytu cizinců, tj. např. lékařská zpráva k prokázání dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a neschopnosti se o sebe postarat bez osobní péče občana EU, jehož je žadatel příbuzným. Současně s touto výzvou bylo řízení usnesením ze dne 24. 1. 2012, č.j. OAM-623-4/PP-2012, přerušeno.

Dne 1. 2. 2012 žalobce předložil správnímu orgánu I. stupně originál cestovního dokladu, doklad o zajištění ubytování na území a doklad o cestovním zdravotním pojištění. Dále v tomto podání předložil listinu nazvanou „Doklad rodinného příslušníka ČR“, ve které pan M. K., nar. X., bytem Č. 213/10, B. potvrzuje, že společně s manželkou, paní L. J. K., nar. X., st. přísl. A. r., a dcerou A. K., nar. X., s žalobcem, s matkou žalobce a se sestrou žalobce žije ve společné domácnosti na shora uvedené adrese. Současně prohlásil, že hradí veškeré náklady spojené s ubytováním a pobytem matky žalobce a jejích dvou dětí na území ČR. Za účelem doložení uvedených skutečností navrhl provést šetření na uvedené adrese a svůj výsledek, jakož i výsledek své manželky. K žádosti dále žalobce doložil kopii oddacího

listu pana M. K. a paní L. J. T., vydaného Úřadem městské části města Brna, Brno-sever dne 20. 1. 2004. Dále doložil originál rodného listu své matky opatřený apostilou podle Haagské úmluvy z roku 1961, ve kterém jsou jako její rodiče zapsáni pan T. Y. B. a paní S. V. N. Dále byl doložen originál rodného listu paní T. L. J., taktéž opatřený apostilou, ve kterém jsou jako rodiče zapsány stejné osoby jako v rodném listu matky žalobce. Dále byla doložena kopie rodného listu nezletilé A. K., v němž je jako její otec zapsán pan M. K. a jako matka paní L. J. K., rozená T. Posledním přiloženým dokumentem byl rodný list žalobce opatřený apostilou, kde jsou jako rodiče uvedeni paní T. O., nar. X., a pan M. H., nar. X. V přípise ze dne 1. 2. 2012 zároveň žalobce žádal, aby v případě, že správní orgán shledá doložené doklady nedostačujícími, žalobci sdělil, o jaké vady se jedná a jak je co nejlépe odstranit.

Rozhodnutím ze dne 14. 5. 2012, č.j. OAM-623-14/PP-2012, správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky rodinného příslušníka občana EU, který sám není občanem EU, pro nesplnění podmínky uvedené v ustanovení § 87b odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15a zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce není rodinným příslušníkem občana Evropské unie.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že ze žalobcem předložených dokladů je zřejmé, že se žalobce považuje za rodinného příslušníka občanů ČR pana M. K. a jeho dcery A. K. Dále z dokladů vyplynulo, že matka žalobce je sestrou paní L. J. K., která je manželkou pana M. K. a matkou nezletilé A. K. Správní orgán po zhodnocení těchto dokladů dospěl k závěru, že žalobce nelze pokládat za rodinného příslušníka uvedených občanů ČR dle ustanovení § 15a odst. 1 písm. a) – c) zákona o pobytu cizinců, jelikož žalobce není partnerem pana M. K., není ani otcem nezletilé A. K. a sám je sice nezletilý, ovšem jeho otcem není pan K., ani jeho matkou není manželka pana K., L. J. K.

Aby mohl být cizinec považován za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců je zapotřebí kumulativní splnění dvou podmínek: 1) cizinec je přímý příbuzný občana EU ve vzestupné či sestupné linii nebo takový příbuzný jeho manžela, 2) takový cizinec je ve smyslu § 15a odst. 2 citovaného zákona nezaopatřený. Správní orgán uvedl, že při výkladu pojmu „příbuzný“, který není v zákoně o pobytu cizinců ani ve Směrnici č. 2004/38/ES definován, vycházel z vymezení příbuzenství, jak je obsahuje ustanovení § 117 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění. Uvedl, že žalobce není v přímém příbuzenském poměru ani k jednomu z uvedených občanů ČR a z toho důvodu ho bez ohledu na jeho případnou nezaopatřenost nelze pokládat za rodinného příslušníka uvedených občanů ČR.

Správní orgán dále uvedl, že na cizince lze dále vztáhnout ustanovení zákona o pobytu cizinců týkající se rodinného příslušníka občana EU v případě, že hodnověrně doloží, že je jiným příbuzným občana EU, než který je uveden v ustanovení § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců a současně je splněna jedna ze tří podmínek uvedených v ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) téhož zákona. Uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobce nepojí s panem K. příbuzenský vztah, nemůže na něj být pohlíženo jako na rodinného příslušníka uvedeného občana ČR, čímž není splněna již první podmínka aplikace tohoto ustanovení, tj. existence příbuzenského vztahu. K nezletilé A. K. správní orgán uvedl, že je příbuznou žalobce v pobočné linii, ovšem vzhledem k jejímu věku není schopna žalobce vyživovat či se o něj starat, čímž správní orgán vyloučil aplikaci ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 a 3. Aplikaci bodu 1 předmětného ustanovení vyloučil správní orgán tím, že nebylo doloženo, že by žalobce před příjezdem do ČR žil s nezletilou ve společné domácnosti v Arménii, když i z předložených dokladů bylo zřejmé, že se nezletilá narodila v České republice.

Správní orgán I. stupně dále vyloučil aplikaci ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) na daný případ, neboť aby mohl být cizinec považován za rodinného příslušníka občana EU, je třeba prokázat, že cizinec žije s občanem EU ve společné domácnosti a že k němu má vztah obdobný vztahu rodinnému. Obě podmínky musejí být splněny současně. Správní orgán vycházel z úvahy, že při vymezení vztahu rodinného je třeba vycházet z toho, že jde o vztah mezi rodinnými příslušníky. Okruh rodinných příslušníků je vymezen v ustanovení § 15a odst. 1 citovaného zákona, které vychází z čl. 2 odst. 2 Směrnice č. 2004/38/ES. Uvedl, že za vztah obdobný vztahu rodinnému je nutno považovat jen ten vztah, který je analogický v tomto ustanovením uvedeným vztahům rodinným.

Ke vztahu žalobce k nezletilé A. K. správní orgán uvedl, že tento vztah je vztahem příbuzenským v pobočné linii, přičemž tyto vztahy nejsou ve smyslu citovaného ustanovení vztahy rodinnými a z toho důvodu nelze vztah mezi žalobcem a nezletilou A. K. pokládat za vztah obdobný vztahu rodinnému, a proto se správní orgán již nezabýval otázkou sdílení společné domácnosti s nezletilou občankou ČR ani trvalostí vztahu žalobce k ní.

Ke vztahu žalobce k panu M. K. je uvedeno, že by mohl být teoreticky postaven na roveň vztahu mezi otcem a synem, který je ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) vztahem rodinným. Žalobce však otce má, přičemž tento žije v Jerevanu. Zároveň má žalobce i matku. Vztahy, které je třeba ve smyslu § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců považovat typově za vztahy rodinné, tedy má žalobce již vytvořeny. Správní orgán dále uvedl, že žádné dítě nemůže mít dva otce, přičemž souběžná existence vztahu rodinného a vztahu obdobného vztahu rodinnému s podobným obsahem přichází v úvahu pouze v případech osvojení či svěřením dítěte do náhradní rodinné péče. Ani k jedné této skutečnosti však u žalobce nedošlo. Zároveň správní orgán uvedl, že vztah k panu M. K. nelze rovněž považovat za vztah trvalý, jelikož žalobce do ČR přicestoval až dne 17. 12. 2011.

Jelikož správní orgán dospěl k závěru, že žalobce není rodinným příslušníkem uvedených občanů ČR, tedy že žalobce nesplnil podmínku pro podání žádosti a vydání povolení k přechodnému pobytu uvedenou v ustanovení § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, tak tuto žádost dle ustanovení § 51 odst. 3 správního řádu zamítl.

Dále je v odůvodnění uvedeno, že v situaci, kdy bylo z doložených dokladů zřejmé, že žalobce není rodinným příslušníkem uvedených občanů ČR, by bylo provedení žalobcem navržených důkazů, tj. provedení šetření na adrese Č. 10, B. či provedení výslechu by bylo nadbytečné, neboť ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců na žalobce vůbec nedopadá, když jeho vztah k uvedeným občanům ČR není vztahem obdobným vztahu rodinnému, a proto zkoumání soužití ve společné domácnosti či trvalosti vztahu k nim by bylo krokem nadbytečným.

Proti tomuto rozhodnutí podal dne 29. 5. 2012 žalobce blanketní odvolání, které k výzvě správního orgánu I. stupně dne 19. 6. 2012 doplnil. V odvolání uvedl obdobné námitky jako v podané žalobě.

Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 14. 2. 2013, č.j. MV-94318-3/SO/sen-2012, bylo odvolání zamítnuto a odvoláním napadené rozhodnutí potvrzeno.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul průběh správního řízení i úvahy, kterými se řídil při přezkumu odvoláním napadeného rozhodnutí. Tyto úvahy, které

jsou obsahem odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalovaný zcela zopakoval ve svém písemném vyjádření k podané žalobě, které je uvedeno výše a soud na toto vyjádření odkazuje.

Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

Ani jeden z účastníků řízení se ve stanovené lhůtě nevyjádřil. Soud tedy postupoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci samé bez jednání.

Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.

V posuzované věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:

Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí jeho

- a) manžel,
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,
- c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a
- d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie.

Podle odst. 2 téhož ustanovení se za nezaopatřenou osobu podle odstavce 1 písm. d) považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který

- a) se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání,
- b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo
- c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

Podle odst. 3 téhož ustanovení se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že

- a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud
 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,
 2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo
 3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, anebo
- b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

Podle odst. 4 téhož ustanovení se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.

Podle § 87b odst. 1 téhož zákona rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce společně s občanem Evropské unie, je povinen požádat ministerstvo o povolení k přechodnému pobytu. Žádost je povinen podat ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území.

Podle odst. 2 téhož ustanovení k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu je rodinný příslušník povinen předložit náležitosti podle § 87a odst. 2, s výjimkou náležitosti podle § 87a odst. 2 písm. b), doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a jde-li o cizince podle § 15a odst. 1 písm. d), také doklad potvrzující, že je nezaopatřenou osobou.

Podle § 87a odst. 2 citovaného zákona k žádosti o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území občan Evropské unie předloží

- a) cestovní doklad,
- b) doklad potvrzující účel pobytu, jde-li o zaměstnání, podnikání nebo jinou výdělečnou činnost anebo studium,
- c) fotografie,
- d) doklad o zdravotním pojištění; to neplatí, je-li účelem pobytu zaměstnání, podnikání nebo jiná výdělečná činnost, a
- e) doklad o zajištění ubytování na území.

Podle čl. 2 odst. 2 Směrnice č. 2004/38/ES se pro účely této směrnice rodinným příslušníkem rozumí:

- a) manžel nebo manželka;
- b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu;
- c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);
- d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).

Podle čl. 37 této směrnice nejsou směrnici dotčeny právní a správní předpisy členských států, které jsou příznivější pro osoby spadající do působnosti této směrnice.

Soud úvodem odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu v obdobných případech (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2010, č.j. 5 As 6/2010-63, a ze dne 31. 7. 2013, č.j. 6 As 26/2013-35, dostupné na: www.nssoud.cz).

Žalobce v žalobě namítal, že správní orgány obou stupňů pochybily, když zamítly jeho žádost o povolení k přechodnému pobytu z důvodu, že nesplnil podmínky pro udělení tohoto povolení, konkrétně že není rodinným příslušníkem občana EU, resp. ČR.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 4. 2010, č.j. 5 As 6/2010-63, judikoval, že: „je tedy nutno se zabývat nejen tím, zda cizinec žije ve společné domácnosti s občanem Evropské unie, ale také tím, zda lze vztah mezi nimi považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému. Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být však definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je zákon v souladu se Směrnicí vymezuje. Za vztah rodinný je bezesporu považován vztah rodiče – děti, prarodiče – děti. Lze v této souvislosti proto akceptovat názor stěžovatele stran posuzování takovýchto vztahů (obdobných vztahům rodinným), existují-li mezi určitými osobami, které mezi sebou mají určitou dlouhodobou úzkou citovou a jinou vazbu, přitom takové vztahy lze přirovnat ke vztahu např. rodiče – děti, prarodiče – vnuci. Za vztah rodinný však Směrnice, ale ani vnitrostátní předpis, přihlédneme-li nadto i k výše citovanému čl. 37 Směrnice, nepovažuje vztah, který má s občankou Evropskou unie, resp. České republiky stěžovatel v projednávané věci.

(...)

Za rodinného příslušníka, tudíž ani za vztah rodinný není považován vztah bratr – sestra, tím méně lze potom za takový vztah, resp. vztah obdobný vztahu rodinnému, považovat vztah bratranec - sestřenice.“

Žalobce v žalobě tvrdil, že vztah, který má k panu M. K., manželu své tety, a nezletilé A. K., své sestřenici, je vztah, který lze posoudit jako obdobný vztahu rodinnému. Vztah žalobce k panu M. K. i k nezletilé A. K. je vztahem švagrovským, tj. vztah mezi jedním manželem a příbuznými manžela druhého (viz § 774 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Stručně shrnuto vztah žalobce k panu M. K. je vztahem synovec – strýc, vztah k nezletilé A. K. je vztahem bratranec – sestřenice. Nelze-li tedy podle judikatury Nejvyššího správního soudu za vztah obdobný vztahu rodinnému označit vztah bratr – sestra ani bratranec – sestřenice, nelze za něj označit ani vztah synovec – strýc.

K obsáhlé argumentaci žalobce, která se týkala dalších podmínek, tj. trvalosti daného vztahu, žití ve společné domácnosti, soud uvádí, že veškeré podmínky musí být splněny současně. V případě, že není splněna byť jen jedna z nich, nelze dojít k jinému závěru než, že podmínky ve svém souhrnu splněny nebyly. Nebyla-li tedy splněna podmínka existence vztahu obdobného vztahu rodinného, je dle soudu zcela bezpředmětné zabývat se splněním podmínek dalších.

K námitce žalobce, že se správní orgány nezabývaly jeho návrhy na provedení dalších důkazů (výslech svědků, místní šetření), soud opět odkazuje na výše uvedený judikát Nejvyššího správního soudu, kde tento soud uvedl: „Vzhledem k tomu, že v případě stěžovatele nebyla a priori naplněna již podmínka existence vztahu, který by bylo lze považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému, bylo zcela bezpředmětné zabývat se tím, zda stěžovatel sdílí společnou domácnost s občankou České republiky.“

V daném případě se jedná o zcela totožnou situaci, v případě žalobce správní orgány zjistily, že není naplněna základní podmínka, tj. existence vztahu obdobného vztahu rodinnému, a z toho důvodu neprováděly další dokazování. Soud tak přisvědčuje žalovanému, že provádění dalších důkazů by bylo zcela nadbytečné, když by tyto důkazy ani nemohly vyvrátit to, že žalobce nesplňuje uvedenou podmínku.

K argumentu žalobce ohledně neuvedení ustanovení ve výrokové části napadeného rozhodnutí soud uvádí, že o zamítnutí žádosti rozhodl dle odůvodnění napadeného rozhodnutí správní orgán I. stupně podle § 51 odst. 3 správního řádu, který stanoví, že je-li v souladu s požadavky § 3 téhož zákona zjištěna skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne. V daném případě správní orgán I. stupně zjistil skutečnost, která znemožňovala žádosti vyhovět (žalobce nesplnil podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců), a rozhodl tak oprávněně o zamítnutí žádosti. Použití ustanovení § 51 odst. 3 správního řádu není žádným ustanovením zákona o pobytu cizinců při řízení podle tohoto zákona vyloučeno.

Ve výroku prvostupňového rozhodnutí je uvedeno: „*žádost se zamítá , pro nesplnění podmínky uvedené v ust. § 87b odst. 1 ve spojení s ust. § 15a zák. č. 326/1999 Sb., neboť účastník řízení není rodinným příslušníkem občana Evropské unie.*“ Z výroku je tak zcela zřejmé, z jakých důvodů byla žádost žalobce zamítnuta, ačkoli chybí přesné ustanovení zákona o pobytu cizinců.

Od 27. 4. 2006 do 31. 12. 2010 obsahoval zákon o pobytu cizinců ustanovení § 87d odst. 1 písm. a), podle kterého policie žádost o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území zamítne, jestliže žadatel nepředloží náležitosti stanovené zákonem, tj. doklad o tom, že je rodinným příslušníkem občana ČR, resp. EU. Od 1. 1. 2011 do 17. 12. 2015 tento zákon žádnou výslovnou úpravu zamítnutí z těchto důvodů neobsahoval.

S účinností od 18. 12. 2015 bylo zákonem č. 314/2015 Sb. přidáno do zákona o pobytu cizinců nové ustanovení § 87e odst. 1 písm. e), podle které ministerstvo žádost zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a nebo s ním společně nepobývá na území. V důvodové zprávě k zákonu č. 314/2015 Sb. je uvedeno, že „*se navrhuje doplnění § 87e odst. 1 o nové písmeno e), které má odstranit pochybnosti o tom, podle jakého ustanovení je třeba zamítnout žádost v případě, že cizinec, který požádá o přechodný pobyt rodinného příslušníka, nesplňuje podmínky pro vydání povolení, tedy pokud není rodinným příslušníkem občana EU (resp. nesplňuje podmínky § 15a nebo pokud na území nepobývá společně s občanem EU.*“

Od 1. 1. 2011 do 17. 12. 2015 tedy zákon o pobytu cizinců neobsahoval výslovné zákonné ustanovení pro zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu z důvodu, že žadatel nebyl rodinným příslušníkem občana Evropské unie. V daném období tak sice tato procesní situace nebyla upravena zvláštním zákonem (zákonem o pobytu cizinců), pamatoval však na ni správní řád, který je nutné jako obecný procesní předpis v tomto případě aplikovat. Správní orgán I. stupně ve výroku uvedl, že „žádost se zamítá“, přičemž dále ve výroku uvedl, z jakého důvodu, což je v souladu s ustanoveními správního řádu, který je jako obecný předpis v dané procesní situaci aplikovatelný. Dle názoru je výrok soudu srozumitelný vůči adresátům. Nadto soud uvádí, že z jeho úřední činnosti je mu známo, že v tomto období bylo takto v praxi běžně rozhodováno, jelikož zákonné ustanovení neexistovalo.

Soud z uvedených důvodů neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který učil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v §103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 22. srpna 2016

JUDr. Karla Cháberová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: M.